

Rasspecifik avelsstrategi för norwichterrier

---

utvärdering 2022

Framtagen av Svenska Norwichterrierklubben (SvNTK)

Innehållsförteckning

Historik.....	3
Population.....	4
Hälsa	6
Mentalitet/funktion	8
Exteriör	10
Slutord och förankring.....	11
Källförteckning.....	11

BILAGOR

Bilaga 1: Sammanställning SRD-rapport 2022

Bilaga 2: SKK-utlåtande över RAS 2006

Bilaga 3: Hälsoenkäten 2022

Rasspecifik avelsstrategi för norwichterrier

REVIDERING 2021

Historik

Norwichterriern har sina rötter i East Anglia, ett område i östra delen av England. Redan i slutet av 1800-talet omnämndes "Thruppington terriers", troligen en blandning av små irländska terrier och stora yorkshireterrier. Vid 1900-talets början var kringvandrande råttfångare vanliga i regionen och till sin hjälp hade de små, ofta röda terrier som effektivt minimerade råttpopulationen i bostäder och spannmålslager. Bland annat studenterna i Cambridge attraherades av de små pigga terrierna och höll dem som sällskap och skadedjursbekämpare i sina studentlyor. Regionen var också en knutpunkt för hästavel och en tränare vid namn Frank "Roughrider" Jones blev allmänt omtalad för att kunna förmedla den lilla glada råttfångarterriern.

Far till många av de röda eller svart/röda valpar Jones förmedlade var "Rags", en hane som anses vara en hörnpelare i rasens historia och som starkt nedärvde sin röda päls oavsett tikens färg.

De populära hundarna såldes till USA där de benämndes "Jones terriers" men när Roughrider Jones själv fick frågan vad han kallade dem svarade han en gång impulsivt "Norwich Terrier", efter huvudorten i landskapet Norfolk.

Norwichterriern godkändes av Engelska Kennelklubben 1932 och det fanns då två öronvarianter, hängande och upprättstående. Uppfödarna avstod dock ofta från att korsa varianterna och 1964 separerades de två och de med hängande öron blev godkända som egen ras under namnet norfolkterrier. Till Sverige importerades de första norwichterrierna från engelska kennlar 1965.

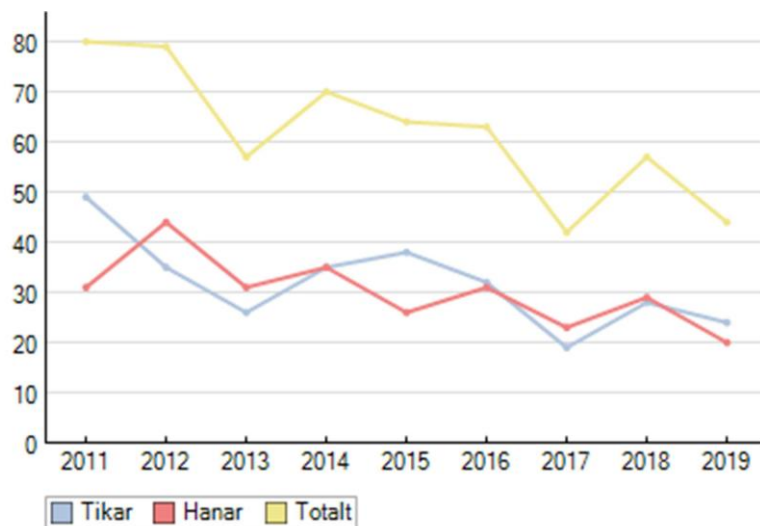
Övergripande mål:

De egenskaper från den inledande tiden som gjorde rasen så populär ska fortsatt värnas av Svenska Norwichterrierklubben (SvNTK). Från rasstandardens:

"Den är en liten, lågbent, pigg hund med kompakt, stark kropp, god benstomme och substans. Hedervärda ärr från ärligt arbete skall inte räknas hunden till last. Rasen har ett vänligt sinnelag, inte grälsjukt, och är synnerligen livlig med en robust konstitution. Till temperamentet är den glad och orädd".

Population

Antalet registreringar har sjunkit till 1/3 av vad det var för 10 år sedan. Såväl 2016 som 2017 föddes endast 15 kullar. År 2018 föddes 16 kullar 2019 15 kullar. 2020 19 kullar, 2021 20 kullar och 2022 22 kullar. Detta är cirka hälften så många kullar som för 10 år sedan och 1/3 av rekordåret 1990.

2

Population i siffror			
År	Hanar	Tikar	Totalt
2011	31	49	80
2012	43	33	76
2013	28	26	54
2014	31	33	64
2015	25	37	62
2016	29	25	54
2017	21	20	41
2018	26	25	51
2019	19	24	43
2020	26	30	56
2021	32	33	65

2022 34 29 63

År 2016 användes 11 olika hanhundar till 15 tikar.

År 2017 användes 10 olika hanhundar till 15 tikar.

År 2018 användes 12 olika hanhundar till 16 tikar.

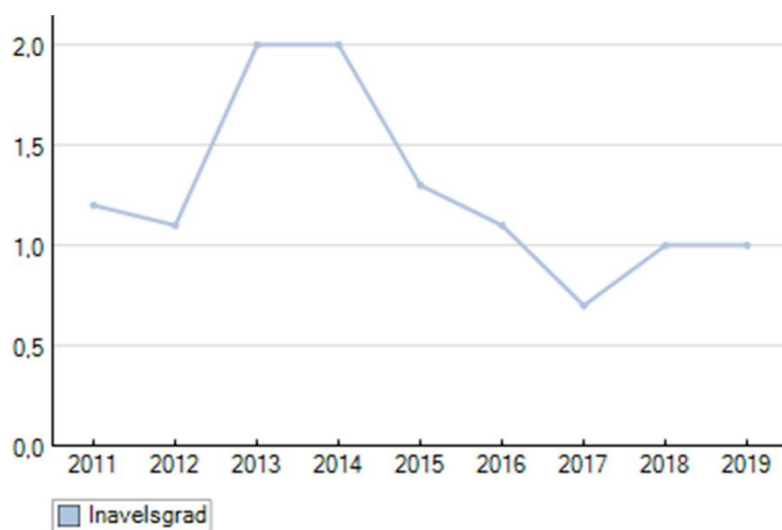
År 2019 användes 11 olika hanhundar till 13 tikar.

År 2020 användes 12 olika hanhundar till 18 tikar

År 2021 användes 16 olika hanhundar till 19 tikar

År 2022 användes 18 olika hanhundar till 21 tikar

Avelsdebut sker vanligtvis vid 2-3 års ålder och kullstorleken har legat på 2,3 till 3,5 valpar (medeltal knappt 3,0) under 10-årsperioden. Den genomsnittliga inavelsgraden har under de senaste 10 åren aldrig legat över 2 %. (den rekommenderade gränsen är 2,5 %, beräknad över 5 generationer) Dock har 4 % av samtliga parningar under 10 årsperioden legat över den rekommenderade maxgränsen på 6,25 %.

Rekommendationen som säger att ingen hund under sin livstid ska lämna mer än 5 % av valparna i en generation är något som i numerärt små raser måste ses som en rekommendation som behöver anpassas till rasens verklighet.

Rekommendationen innebär för norwichterrier max 15 valpar (räknat på ett generationsintervall på fem år).

Antalet barnbarn bör då som en följd av detta inte överstiga det dubbla antalet, d v s 30 barnbarn.

Mål

Antalet uppfödare bör öka. Idag finns 23 registrerade kennlar. Målet är en ökning de närmaste 5 åren.

Antal nya valprestreringar bör öka till 70 stycken per år. Genomsnittlig siffra de senaste fem åren är 56 nya valprestreringar per år.

Inavelsökningen ska fortsatt följas noga och ha ett lågt medelvärde för rasen som helhet med högst 2,0 % även under kommande 10 års period. Enskilda kombinationer kan ligga över 2,0 % men bör ligga under 6,25 %.

Antalet avkommor från enskild individ bör inte överstiga 20 st.

Fördelningen mellan i avel använda hanar och tikar bör fortsatt vara jämn.

Strategi

Med hjälp av avelskommittén stötta intresserade potentiella uppfödare med information och rådgivning kring parning och valpning.

Uppmuntra erfarna uppfödare av andra raser att intressera sig för vår ras.

Årliga uppfödarmöten för att diskutera rasens standard och långsiktiga utveckling och informera om både positiva egenskaper som skall bevaras liksom om de negativa verkningarna av t.ex. bristande genetisk variation.

Fortsatt information på hemsida och i SvNTK egna publikationer om födda kullar/andra nyregistreringar, importer och hanhundsanvändning.

Uppmuntra hanhundsägare att informera om att deras hundar kan finnas tillgängliga för avel, exempelvis på klubbens hemsida, i syfte att öka antalet individer som används i avel.

Delta med rasmontrar på större utställningar.

HÄLSA

Norwichterriern är en robust ras där den normala livslängden är 13-15 år. Den ingår inte i något hälsoprogram och försäkringsbolagen har placerat rasen under medelvärdet för samtliga raser i skaderisk.

Rasen finns listad i de instruktioner som utställningsdomare får inför sina bedömningar under SRD (Särskilda Rasspecifika Domarhänvisningar, på engelska BSI – Breed Specific Instructions) sedan 2009. Där är särskilt andning (se NTUAS) och rörelser samt tendens till dvärgväxt nämnda. På SRD (BSI) kommer med denna till 2019 uppdaterade formulering norwichterriern fortsätta listas:

”I rasen förekommer riskområden som är förknippade med tendens till dvärgväxt, liksom onormala förhållande i svalg/hals som kan orsaka ansträngd och ljudlig andning

1. Huvud: Äppelskalle, utstående ögon och tendens till uppnäsa, vilket kan orsaka ögonproblem och andningsproblem. Ansträngd ljudlig andning med uttalade snarkningsljud. Se Appendix 2 och Appendix 3

2. Rörelser: Överdrivet kort hals och extremt kort kropp som påverkar rörelserna negativt.

Leta efter korrekt huvudtyp och kropp, men också sunda fria rörelser och sund andning

Som bilaga finns ”Sammanställning av SRD-protokoll för 2017, 2018 och 2019.”

NTUAS

Norwich Terrier Upper Airway Syndrome, (övre luftvägssyndrom hos norwichterrier)

Sedan 80-talet har ökade andningsljud och ansträngd andning på grund av halsproblem/trångt svalg funnits i rasen.

I en avhandling från 2009, gjord vid veterinärfakulteten på universitetet i Bern, Schweiz,

där 116 norwichterriers sövdes och bedömdes i sina svalg har de problemen fått en internationell benämning såsom "Norwich Terrier Upper Airway Syndrome" NTUAS.

Ögonlysning

SvNTK började år 2000 ha en rekommendation att ögonlysa avelsdjuren då det hade dykt upp enstaka fall med katarakt.

Sedan 2008 är totalt 87 hundar ögonlysta. Av dessa har två har fått anmärkning; en katarakt och en entropion.

Baserat på de få fall som förelegat dessa 10 år tar SvNTK bort rekommendationen att ögonlysa.

Mål

Att minska antalet hundar i rasen med trånga svalg och besvärade/ökade andningsljud.

Vikten av att uppmärksamma luftvägsproblem skall tas på största allvar.

Strategi

Aktivt informera om NTUAS i SvNTK:s publikationer.

Informera om NTUAS på uppfödarmöten så att uppfödarna får möjlighet att välja bort avel på gravt drabbade eller undvika kombinationer mellan affekterade individer.

Informera domare och veterinärer om NTUAS och att fortsatt ha med norwichterriern på SRD.

Informera uppfödare och ägare om vad som händer i andra länder avseende deras strategier och forskning kring NTUAS.

Klubben kommer att samarbeta med bland andra veterinär på SLU, Statens Lantbruksuniversitet, och med SKK, Svenska Kennelklubben, för att på sikt få mer information om hur svenska avelshundar ser ut i svalget och undersöka möjlighet att kunna få eventuella gentestningar eller laryngoskoperingar gjorda åt de uppfödare/ägare som så önskar.

Klubben har tagit fram en hälsoenkät som kommer att skickas ut till norwichterrierägare nu i höst för att kartlägga hälsan hos våra hundar. Resultat se bilaga hälsoenkät

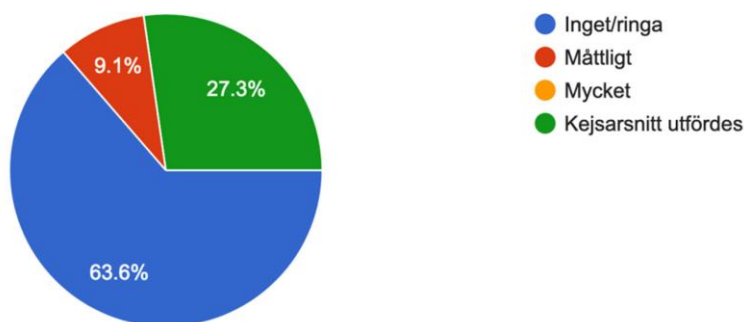
Förekomst av reproduktionsproblem

Historiskt har det länge ansetts att det funnits en för stor andel tikar som haft svårt att föda fram alla eller vissa av sina valpar. Under 2016-2018 skickades därför ut en enkät till samtliga uppfödare som registrerat kull under dessa tre åren där frågor om hur valpningen gått:

Under perioden registrerades 46 kullar och det kom in enkätsvar för 33 av dessa kullar. (72 %) och resultatet på frågan "Hur mycket assistans behövde tiken vid valpningen" visas nedan;

6. Vid förlossningen - behövde någon assistera tiken?

33 responses

Mål

Markerad minskning av andelen kejsarsnitt inom de närmaste 5 åren.

Strategi

Genom att uppfödarna väljer självvalpande tikar och deras avkommor.

Arbeta för en öppenhet och diskussion kring problematiken i avelskommittén och mellan alla uppfödare, t.ex. vid diskussioner på uppfödarmöten.

MENTALITET/FUNKTION

I enlighet med rasstandardens uttryckliga "inte grälsjuk" anses norwichterriern vara känd för att vara glad och orädd med ett trevligt och till det mesta positivt sinnelag. Antalet hundar som ännu har fallenhet för jakt på gnagare är svårt att utvärdera, men glädjen över att bli aktiverad har de senaste åren gett ett ökat antal individer inom hundsporter som viltspår, rallylydnad, nosework och agility.

BPH (Beteende – och Personlighetsbeskrivning Hund) har hittills genomförts av 46 stycken och med så litet material går det inte att skapa en rastypisk profil.

BPH - sammanställning per år	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt för 2013-2022
Antal födda	54	64	62	54	41	51	43	33	56	63	521
Antal genomförda starter	5	2	1	2	21	14	2	13	7	0	67

Mål

Att behålla det rastypiskt kavata och vänliga sinnelaget.

Att minst 10 hundar per år ska genomföra BPH-beskrivningen.

Strategi

SvNTK kommer, bland annat genom avelskommitténs rådgivning, att poängtera att ärftligheten är hög för många mentala egenskaper.

Genom rekommendation att uppfödare undviker användning av aggressiva eller rädda hundar i avel och genom uppmuntrande till att fler, särskilt avelsdjur, genomför BPH genom att till exempel ha kampanjer och anordnandet av särskilda BPH-dagar för just norwich.

SvNTK utdelar bidrag till dem som genomfört BPH.

Genom reducerad avgift/gåvomedlemskap till nya valpägare får de tillgång till klubbens rådgivning och blir kunnigare om rasen.

Genom klubbens utdelande av särskilda rosetter för goda prestationer inom olika hundsporter uppmuntras aktivt hundäggande, där ofta stabil mentalitet och en livlig robust konstitution är en förutsättning.

EXTERIÖR

En stor del av svenska uppfödare och även en del enskilda hundägare visar regelbundet sina hundar på utställning. Förutom rasstandarderna finns det markerat särskilt i SRD att inte premiera:

”Överdrivet kort hals och extremt kort kropp som påverkar rörelserna negativt”.

Där står även att domaren ska:

”Leta efter korrekt huvudtyp och kropp, men också sunda, fria rörelser och sund andning”.

Mål

Norwichterriern skall uppfylla standardens krav på rastyp och helhetsintryck med en funktionell exteriör utan extrema ytterligheter som till exempel förkortade kroppar, för låga ben och för kort hals.

Strategi

Sunda rörelser och fri andning ska uppmärksammas och prioriteras i alla sammanhang.

För att öka kunskapsnivån och uppmuntra fler hundägare att vilja ställa ut kommer SvNTK:

- ordna trimkurser ledda av kunniga om rasens exteriör och anatomi.
- hålla regelbundna uppfödarmöten öppna för alla intresserade.
- uppmuntra till positiv god ton i sociala medier och runt utställningsringen.
- tillhandahålla till försäljning ett av rasspecialist utgivet raskompendium med illustrativa fotografier.
- till rasklubbsutställningen främst inbjuda rasspecialister att döma.
- publicera rasstandarderna minst en gång om året och se till att den alltid ligger tillgänglig på hemsidan.

Slutord och förankring

Det senaste officiella RAS var från 2006. Ny revidering är under arbete.

Efter genomgång av en del förslag om ändringar från SvTeK så tillsattes 2015 på initiativ av SvNTK:s styrelse en avelskommitté i syfte att bland annat arbeta med revideringarna av RAS i framtiden. Avelskommitténs arbete under 2016-2019, med bland annat ett utskick av en så kallad fertilitets-enkät under samma period utmynnade i ett första förslag till revidering vilket lades ut för kommentarer på klubbens hemsida i juli 2018 samt presenterades på uppfödarmötet i Tånga Hed.

Sedan dess har RAS finslipats ytterligare.

Det skickas till uppfödarna och läggs ut på hemsidan under en månad för att medlemmarna ska kunna komma med synpunkter. Därefter slutredigering och styrelsebeslut, varefter dokumentet sänds till SvTeK för vidarebefordran till SKK för slutlig granskning med uttalande och fastställande.

Källförteckning:

Norwichterrierns rasstandard

SKK:s avelsdata

Tidigare officiellt RAS (2006)

Särskilda Rasspecifika Domarhänvisningar (SRD) SKK

Enkäter avseende parning och valpning från 2002 och 2018

"The Norwich Terrier", författare: Marjorie Bunting med tillägg av Renée Sporre-Willes.

Das Obere Luftweg-Syndrom beim Norwich Terrier

(Inaugural-dissertation, Veterinärfakulteten, Universitetet i Bern, CH-2009)

Svenska Norwichterrierklubbens publikation "Norwichterrierposten" samt dess årsböcker.

BILAGOR

Bilaga 1: Sammanställning SRD-rapport 2022

Bilaga 2: SKK-utlåtande över RAS 2006

Bilaga 3: Hälsoenkäten 2022

BILAGA 1

SRD för Norwichterrier

Norwichterrier är sedan 2009-01-01 upptagen i "Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar" (SRD) rörande exteriöra överdrifter hos rashundar, som kom till i samarbete med nordiska allround domare, berörda rasklubbar och generell domarkonferens dit alla svenska domare var inbjudna.

Norwichterrier återfinns på lägsta nivån. Raser som är föremål för Observandum - med följande text:

I rasen förekommer:

Andningsbesvär, tendenser till oproportionerlig dvärgväxt i form av äppelskalle, utstående ögon och förkortat nosparti med tendens till uppnäsa.

Mycket kort hals och extrem kort kropp som påverkar rörelserna negativt.

Särskild uppmärksamhet ska därför ägnas åt korrekta proportioner i både huvud och kropp samt fria rörelser.

Sammanställning över rapporter SRD 2022

Totalt 36 utställningstillfällen med 271 deltagande Norwichterrier, 35 olika domare varav 23 nordiska

1-3 deltagare 7 utst.

4-5 deltagare 8 utst.

6-10 deltagare 16 utst.

Mer än 10 deltagare 3 utst.

Noteringar av punkter upptagna i SRD listan

Andningsproblem: 1st

Ögonproblem:

Bett-tänder: 4 st

Vikt: 2 st övervikt, 2 st undervikt

Osund konstruktion: 4 st

Mentalitetsproblem: 1st

Överdriven i presentation:

Hud och pälsproblem:

Andra observationer: 3 st

Kommentarer

1. Bägge två var sunda på alla sätt
2. Två med lite korta halsar och mkt knappa vinklar bak
3. Snorkade lite lätt, dock ej graverande
4. No issues

BILAGA 2:

Kommentar angående tidigare ras/slutord:

Utlåtande över RAS för norwichterrier

Undertecknad har på SKK/AK:s uppdrag granskat Svenska Terrierklubben och SvenskaNorwichterrier Klubbens avelspolicy och avelsstrategi för norwichterrier.

Strategin är synnerligen väl genomarbetad och korrekt förankrad i såväl ras som specialklubb. Den är tydligt uppställd och pedagogiskt formulerad och lätt att förstå. Specielltbra för nya uppfödare. Lycka till med det fortsatta arbetet med RAS.

Rinkeby 06-10-30

Britt-Marie Dornell

BILAGA 3

HÄLSOENKÄT år 2022

Svenska Norwichterrierklubbens styrelse beslutade att 2022 sända ut en enkät för att få en uppfattning om rasens nuvarande hälsostatus. Samt också för att få underlag till både RAS (Rasspecifik Avelsstrategi) och SRD (Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar). Information som är obligatorisk för alla hundraser i Sverige att används vid avelsplanering och bedömning. Detta för att värna om rasernas hälsa och sunda exteriör och motverka tendenser till skadliga överdrifter.

Enkäten publicerades avseende främst evt. förekomst av problem med andning, hud, allergi, och/eller valpning med fråge-formulär i SNTKs tidning, Norwichterrier Posten tillika på klubbens hemsida. Enkäten gällde alla norwichterrier med SKK reg.nr födda mellan 2006 och 2021. Svaren har granskats och kommenterats av Prof. Åke Hedhammar, vilken under flera år var SKKs veterinärmedicinska rådgivare med bred erfarenhet av många motsvarande enkäter i andra raser. Han har följt arbetet med SNTKs enkät och vi har bett honom att efter varje fråga kommentera resultaten.

Under perioden registrerades 1126 norwichterrier

Det inkom 193 svar fördelat på 115 tikar och 78 hanhundar.

Åke Hedhammars svar:

Ett rimligt stort antal har besvarat enkäten med hänsyn till formerna för utskicket och även givit många och värdefulla kommentarer.

Fråga 1. Hundar som inte lever: 40 st

Varav: 13 registrerade avlivade pga andningsproblem vid: 4 mån, 6 mån, 1 år, 1 ½ år, 2 ½ år, 3 år, 7 år, 9 år, 9 år, 12 år, 13 år. 2 st utan uppgift om ålder. Ytterligare: 5 små, oregistrerade valpar ur tre olika kullar avlivade pga andningsproblem.

Dvs. 20 avlivade med andningsproblem.

22 avlivade på grund av ålder/sjukdom.

Åke Hedhammars svar:

Detta är en mycket hög andel hundar som avlivats vid framförallt ung ålder pga. andningsbesvär.

Fråga 2. Hunden lever idag

Mycket gott allmäntillstånd 121 st.

Gott -"- 22 st.

Medelgott -"- 3 st.

Åke Hedhammars svar:

Positivt.

Fråga 3. Hur bedömer du hundens andningsfunktion

Mycket god 103

God 36

Medelgod 12

Dålig --

Mycket dålig --

Återkommande problem med andning 12

Åke Hedhammars svar:

Detta är en hög andel hundar med återkommande problem med andningen

Fråga 3 och 4. Hur bedömer du hundens känslighet för värme, resp. upphetsat temperament och hyperventilation

(Svaren på fråga 3 och 4 svåra att separera)

Åke Hedhammars svar:

Många (12) kommentarer och beskrivningar av problem med andning och eller värmekänslighet. En stor andel hundar uppvisar enligt ägarnas uppgifter tecken på andningsbesvär som kan vara av för rasen specifik karaktär. Några också tecken på temperaturkänslighet.

Fråga 5 hur bedömer du hundens hudhälsa; hudproblem / klåda / parasiter

8 svarade ja.

Åke Hedhammars svar:

Ett måttligt antal uppvisar hudproblem företrädesvis atopi eller födoämnes överkänslighet.

Fråga 6. Öron

18 svarade ja angående problem med öron.

Enstaka tillfällen 13

Mindre än 1 gång/år 3

Mer än en gång/år 2

Åke Hedhammars svar:

Detta är en låg andel hundar med öronproblem.

Fråga 7. Ögon

21 svarade ja angående problem med ögon.

Enstaka tillfällen 15

Mindre än en gång/år 2

Mer än en gång / år 2

Åke Hedhammars svar:

Detta är en låg andel hundar med ögonproblem och alla ögonlysta är utan tecken på något onormalt.

Fråga 8 Halsinfektion

8 svarade ja angående problem med halsinfektioner.

Enstaka tillfällen 6

Åke Hedhammars svar:

Detta är en låg andel hundar med halsinfektioner.

Fråga 9. Kramper / epilepsi

10 svarade ja ang. kramper.

Åke Hedhammars svar:

Detta är en hög andel lindriga krampanfall som kan tolkas som epilepsi.

Fråga 10. Skelett och leder

1 st HD (höftledsdysplasi).

1 st Perthes (förtvining av höftkula).

2 st Korsbandsskada.

1 st Patellaluxation (knäledsluxation).

Åke Hedhammars svar:

Visar att allt detta förekommer i rasen om än i låg frekvens.

Fråga 11. Förlossningsproblem

7 Värksvaghet

8 Valp med fel läge

19 Kejsarsnitt

Åke Hedhammars svar:

Detta är en hög andel förlossningsproblem som ofta föranlett kejsarsnitt.

Avslutningsvis är du nöjd med din hundras?

Alla 193 svarade ja.

Skulle du kunna tänka dig att skaffa en Norwichterrier igen?

186 svarade ja, 6 nej, 3 vet inte.

Åke Hedhammars svar:

Glädjande nog är man nöjd med sitt ras val och kan om man inte är för gammal tänka sig att skaffa en ny av samma ras igen

Sammanfattningsvis

bekräftar den genomförda enkätstudien vad som återspeglas också i Försäkringsdata (Agria Breed profils), i de rasspecifika domaranvisningarna (RAS) och i vetenskapligt publicerade artiklar.

Stödjer förslag till strategier för att minska för rasen specifika andningsproblem (NTUAS) och förlossningsproblem.

Indikerar en något hög andel hundar med tecken på kramper/epilepsi.

